

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

Luanda Ticaret Müşavirliği

07.05.2026

İçindekiler

- ✓ **1-Angola'ya İlişkin Genel Bilgiler**
- ✓ **2-Angola Ekonomisine İlişkin Temel Göstergeler**
- ✓ **3-Dış Ticaret**
  - ✓ **3.1-Angola-Dünya Ticareti**
  - ✓ **3.2-Angola-Türkiye Ticareti**
- ✓ **4-Dış Ticaret Politikası ve Uygulamaları**
- ✓ **5-Pazara Giriş**
- ✓ **6-Sonuç ve Değerlendirmeler**

Genel Bilgiler

Resmi Adı: Angola Cumhuriyeti

Başkenti: Luanda

Yönetim Biçimi: Başkanlık Sistemi

Devlet Başkanı: Joao Manuel Gonçaves Lourenço

Nüfusu: 36,6 Milyon

Resmi Dili: Portekizce

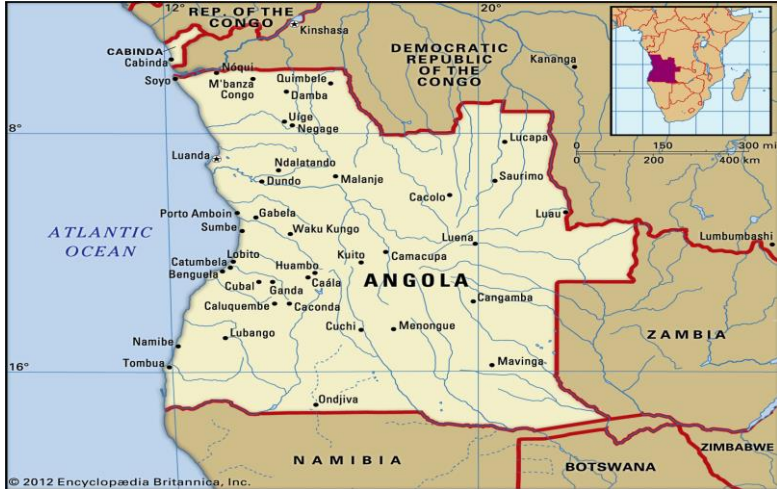
Din: Katolik (%41), Protestan (%39), diğer dinler (%20)

Yüzölçümü: 1.246.700 km²

Başlıca Şehirler: Luanda, Huila, Benguela, Huambo

Etnik Gruplar: Ovimbundu (%37), Kimbundu (%25), Bakongo (%13), Diğer %25

Para Birimi: Kwanza (Resmi USD Kuru: 913,1)

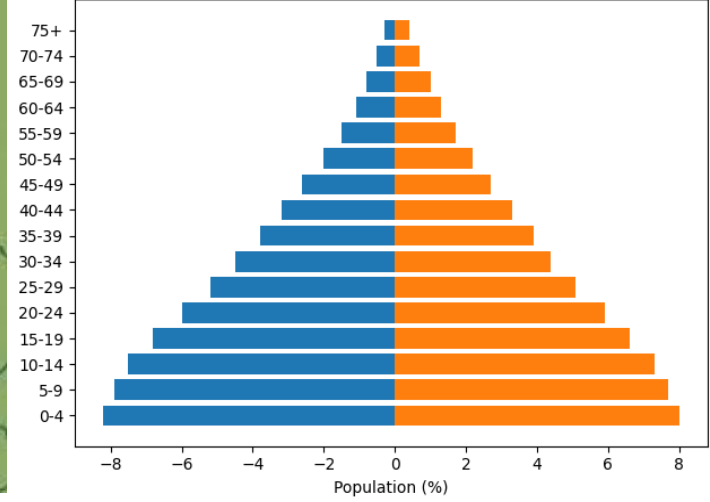
Genel Bilgiler

DOĞAL KAYNAKLAR

- Angola ekonomisinin temel dayanağı petroldür.
- Angola, Afrika kıtasında Nijerya ve Libya'nın ardından üçüncü büyük petrol üreticisidir.
- Angola 2024 yılında OPEC'ten ayrılmıştır.
- Angola aynı zamanda Afrika'nın önde gelen elmas üreticilerinden biri olup diğer önemli maden kaynakları ise demir cevheri, altın, fosfat, bakır, manganez ve nadir toprak elementleri olarak sıralanmaktadır. Ülkede önemli doğalgaz rezervleri de bulunmaktadır.
- Zambezi ve Kwanza nehirleri önemli su kaynakları olup bu nehirler üzerinde büyük bir hidroelektrik kapasite bulunmaktadır.
- Verimli toprakları ve geniş tarım arazileri ile önemli bir tarımsal potansiyeli bulunmaktadır.

Angola Population Pyramid (Approx. 2025)

DEMOGRAFİK YAPI

- Angola, 36,6 milyon nüfusa sahip olup hızlı bir nüfus artış oranına sahiptir.
- Ülke nüfusunun büyük bölümü genç nüfus olup ortalama yaş yaklaşık 16,6'dır.
- Çalışma çağındaki nüfus hızla artmakta olup genç ve dinamik bir iş gücü potansiyeline sahiptir.
- Nüfusun önemli kısmı (yaklaşık 10 milyon), başkent Luanda'da yoğunlaşmış durumdadır.

Genel Bilgiler

ÜYE OLDUĞU ULUSLARARASI KURULUŞLAR

- Birleşmiş Milletler
- Dünya Bankası
- Uluslararası Para Fonu
- Dünya Ticaret Örgütü
- Dünya Sağlık Örgütü
- UNESCO
- Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü
- Uluslararası Çalışma Örgütü

AFRİKA VE BÖLGESEL KURULUŞLAR

- Afrika Birliği
- Güney Afrika Kalkınma Topluluğu
- Orta Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu
- Afrika Kalkınma Bankası
- Afrika İhracat-İthalat Bankası

Genel Ekonomik Göstergeler

Angola Ekonomisine İlişkin Temel Göstergeler

Gösterge / Yıllar	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Büyüme Oranı (%)	-4,0	2,1	4,2	1,3	5,0	3,1*
Reel GDP (Milyar USD, Sabit USD)	81,4	82,4	84,9	85,8	89,6	92,4*
Kişi Başına Milli Gelir (USD)	1.977	2.404	3.905	3.079	3.156	3.614*
Enflasyon (TÜFE, %)	22,3	25,8	21,4	13,6	28,2	20,4
Kamu Borç Yükü (% Milli Gelire Oran)	119,8	75,5	57,4	75,7	57,1	51,3*
Cari İşlemler Dengesi (% Milli Gelire Oran)	1,3	10,1	8,5	3,7	5,3	0,4

Kaynak: IMF Dünya Ekonomik Görünüm Raporu, Nisan 2026

*IMF tahmini

-Angola ekonomisinde büyüme oranları petrol fiyatlarından büyük ölçüde etkilenmektedir.

-2023 yılındaki kur şokundan sonra yükselen enflasyon son bir yılda büyük ölçüde kontrol altına alınmıştır.

-Kamu borç yükünde son iki yılda belirgin bir düşüş görülmektedir.

-Cari denge, büyümede olduğu gibi petrol fiyatlarından önemli ölçüde etkilenmektedir.

Dış Ticaret

Angola'nın Dünya ve Türkiye ile Ticareti (Milyon USD)

Yıl	Angola'nın İhracatı	Türkiye'ye İhracatı	Angola'nın İthalatı	Türkiye'den İthalatı	Türkiye-Angola Toplam Dış Ticaret Hacmi
2021	33.581,5	10,6	11.794,8	203,2	213,8
2022	50.038,0	15,8	17.267,3	228,9	244,7
2023	36.884,7	15,4	15.084,9	129,1	144,5
2024	36.795,0	8,2	14.190,2	117,6	125,8
2025	30.555,5	8,7	15.517,1	102,1	110,8

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, Angola Merkez Bankası

-Angola'nın ihracatında petrol fiyatlarına bağlı olarak dalgalanmalar yaşanmaktadır.

-Bunun nedeni Angola'nın ihracatında petrolün payının %90'a yakın olmasıdır.

-Aynı zamanda Angola petrolü büyük oranda derin deniz sahalarından çıkardığı için maliyeti diğer ülkelere göre yüksektir.

-2022 yılı sonrasında Angola'nın dış ticaret fazlasında düşüş görülmektedir.

-Ülkemizden Angola'ya gerçekleşen ihracatta 2023 yılından itibaren düşüş yaşanmaktadır.

-2025 yılında ülkemiz ile Angola arasındaki toplam dış ticaret hacmi 110,8 Milyon USD olmuştur.

Dış Ticaret

Angola'nın Dünyaya İhracatında İlk 10 Ürün (Milyon USD)

GTIP	Ürün	2021	2022	2023	2024
2709	Ham Petrol	27.810,6	40.300,9	31.419,9	31.257,3
2711	Doğalgaz	3.604,8	6.471,9	2.798,8	2.538,5
7102	Elmaslar	1.550,3	1.970,0	1.571,8	1.531,4
8905	Petrol arama gemileri	0,0	585,8	331,4	1.414,9
8901	Yolcu ve yük gemileri	0,0	263,8	1.217,7	784,6
2710	Mineral Yakıtlar	228,5	479,6	326,7	360,3
8904	Römorkörler ve itici gemiler	0,0	43,2	95,9	279,3
8906	Diğer gemiler	0,8	193,8	184,1	225,1
8802	Helikopterler	2,6	5,4	14,3	67,2
8481	Borular, Kazanlar, Musluklar, Vanalar vb.	4,6	6,2	9,4	44,9

Kaynak: Trade Map

-Angola'nın ihracatının çok büyük bölümünü ham petrol oluşturmaktadır.

-Ham petrol haricinde Angola'nın diğer önemli ihraç kalemleri doğalgaz ve kıymetli taşlardır.

-Petrolün çok büyük oranda açık denizden çıkarıldığı Angola'da yüzer üretim platformları, sondaj platformları ve petrol arama gemileri gibi ürünler zaman zaman ihracat kayıtlarına girmektedir.

-Angola'nın petrol, doğalgaz ve elmaslar dışında önemli bir ihraç kalemi bulunmamaktadır.

Dış Ticaret

Angola'nın Dünyaya İhracatında İlk 10 Ülke (Milyon USD)

Sıra	Ülke	2021	2022	2023	2024	% Pay (2024)
1	Çin	20.324,5	21.882,2	17.957,6	16.235,6	41,4
2	Hindistan	3.059,8	5.076,4	2.313,7	4.358,1	11,1
3	İspanya	713,7	2.276,7	2.792,4	2.546,4	6,5
4	ABD	467,9	627,7	468,1	1.636,9	4,2
5	Endonezya	437,8	918,7	1.118,9	1.569,4	4,0
6	Fransa	242,5	3.657,6	1.807,8	1.545,2	3,9
7	Singapur	750,1	422,0	638,2	1.355,5	3,5
8	BAE	1.410,4	1.662,8	1.154,3	1.241,3	3,2
9	Brezilya	166,3	637,2	629,9	1.119,2	2,9
10	Hollanda	469,4	3.488,9	2.426,1	874,5	2,2

Kaynak: Trade Map

-Angola'nın ihracatında ilk sırada Çin Halk Cumhuriyeti yer almakta olup 2024 yılı itibarıyla toplam ihracatın %41,4'ü bu ülkeye yapılmaktadır.

-Angola'nın en çok ihracat gerçekleştirdiği ikinci ülke Hindistan olup toplam ihracatın %11,1'i bu ülkeye yapılmaktadır.

-Angola'nın ihracatında Çin ve Hindistan'ın ardından İspanya, ABD, Endonezya, Fransa, Singapur, Birleşik Arap Emirlikleri, Brezilya ve Hollanda yer almaktadır.

Dış Ticaret

Angola'nın Dünyadan İthalatında İlk 10 Ürün (Milyon USD)

GTIP	Ürün	2021	2022	2023	2024
2710	Mineral Yakıtlar	1.814,0	3.923,7	3.334,2	2.832,7
8481	Borular, Kazanlar, Musluklar, Vanalar vb.	225,5	228,8	320,1	463,4
1001	Buğday ve Mahlut	286,9	384,3	377,8	374,6
0207	Kümes Hayvanlarının Etleri (Dondurulmuş)	243,4	405,5	296,7	277,9
1006	Pirinç	263,4	363,3	223,2	262,5
8703	Motorlu Kara Taşıtları	217,8	492,4	463,7	250,1
7304	Demir veya Çelik Borular, Tüpler	146,9	137,5	175,3	248,7
3004	Tedavide Kullanılan İlaçlar	219,3	310,2	262,6	207,9
8479	Makinalar ve Mekanik Cihazlar	109,2	106,9	202,1	203,0
7326	Demir veya Çelikten Diğer Eşya	74,1	98,2	100,5	181,4

Kaynak: Trade Map

-Angola'nın ithalatında ilk sırada mineral yakıtlar (damıtılmış petrol) gelmektedir.

-Rafineri kapasitesinin yetersiz olması, petrol üreten bir ülke olmasına rağmen Angola'nın işlenmiş petrol ithal etmesine yol açmaktadır.

-Angola'nın ithalatında diğer önemli ürünler ise gıda ve tarım ürünlerinin yanı sıra motorlu kara taşıtları, makinalar, ilaçlar ve demir çelik eşyalar gibi ürünlerdir.

Dış Ticaret

Angola'nın Dünyadan İthalatında İlk 10 Ülke (Milyon USD)

Sıra	Ülke	2021	2022	2023	2024	% Pay (2024)
1	Çin	1.710,5	2.843,0	2.510,1	2.054,9	14,7
2	Portekiz	1.374,6	1.900,6	1.763,3	1.332,4	9,6
3	Birleşik Krallık	524,9	635,6	750,7	1.121,9	8,0
4	Hindistan	759,9	1.095,9	1.080,8	854,3	6,1
5	ABD	530,9	824,9	907,7	852,5	6,1
6	Güney Kore	222,4	1.660,1	668,4	691,7	5,0
7	Belçika	388,8	773,7	448,9	640,5	4,6
8	Fransa	416,1	380,4	389,4	517,5	3,7
9	Brezilya	532,8	715,5	588,9	512,8	3,7
10	Güney Afrika	360,4	515,2	487,3	485,9	3,5

Kaynak: Trade Map

-Angola'nın en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkeler arasında ilk sırada 2024 yılı itibarıyla %14,7 pay ile Çin yer almaktadır.

-Eski bir Portekiz sömürgesi olan ülkenin ithalatında Portekiz'in payı %9,6 oranındadır.

-Angola'nın en çok ithalat yaptığı diğer ülkeler arasında Birleşik Krallık, Hindistan ve ABD sıralanmaktadır.

Dış Ticaret

Angola'nın Türkiye'den ithalatında ilk 10 Ürün (USD)

GTİP	Ürün	2022	2023	2024	2025
	TOPLAM	228.975.847	129.139.280	117.579.015	102.076.258
240220	Tütün İçeren Sigaralar	5.610.072	9.005.189	9.688.620	8.765.949
890110	Yolcu Gemileri, Gezinti Gemileri	3.858.860	4.277.057	4.285.462	6.597.403
210690	Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen Diğer Gıda Müstahzarları	10.858.511	5.725.059	13.461.226	3.741.024
020712	Horoz ve Tavukların Parçalanmamış Etleri (Dondurulmuş)	6.981.098	3.911.807	6.811.973	3.558.734
210210	Canlı Mayalar	4.687.373	863.954	2.605.712	3.136.637
843780	Kuru Baklagillerin veya Hububatın Öğütülmesine veya İşlenmesine Mahsus Makina Ve Cihazlar	8.887.660	1.551.911	5.394.489	2.799.690
890332	Eğlence veya Spor Amaçlı Motorbotlar	0	0	0	2.789.170
843790	Tohum, Hububat, Kuru Baklagil Temizleme, Tasnif Etme, Ayıklama, Öğütme veya İşlenmesine Mahsus Makinalar	557.248	301.258	1.031.493	2.569.595
853720	Elektriğin Kontrol/Dağıtımı İçin, İki/Daha Fazla Cihazla Donatılmış Tablo, Pano, Sayısal Kontrol Cihazları	909.196	1.692.971	2.182.741	1.917.082
151219	Ayçiçeği Tohumu ve Aspir Yağları ve Bunların Fraksiyonları	4.081.517	514.508	1.799.447	1.599.256

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Dış Ticaret

Angola'nın Türkiye'ye İhracatında İlk 10 Ürün (USD)

GTIP	Ürün	2022	2023	2024	2025
	TOPLAM	15.786.642	15.359.406	8.228.042	8.727.423
230230	Buğday Kepeği	12.547.857	12.231.033	3.413.888	5.651.187
230210	Mısır Kepeği	0	1.451.048	846.692	1.690.627
230330	Bira Posa ve Artıkları	0	0	167.636	759.810
440728	İroko Ağaçlarından Kereste	2.386.122	1.345.844	911.621	338.583
710239	Diğer Elmaslar	0	0	0	89.332
440727	Sapelli Ağaçlarından Kereste	0	54.689	188.752	71.930
090111	Kahve	123.757	109.800	184.500	54.424
440729	Diğer Tropik Ağaçlardan Kereste	46.862	132.113	78.747	29.795
071290	Diğer Sebzeler ve Sebze Karışımları (Kurutulmuş)	0	0	0	25.961
820810	Adi Metallerden Bıçaklar ve Kesici Ağızlar	741	4.692	4.568	8.350

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Dış Ticaret Politikası ve Uygulamaları

Angola'da dış ticaret işlemleri, 2006 tarihli ve 5/06 sayılı Gümrük Kanunuyla düzenlenmiştir.

-3 Ocak 2024 tarihli ve 1/24 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeni İthalat ve İhracat Gümrük Tarifesi onaylanmış, Angola Resmi Gazetesinde yayımlanmış ve 3 Nisan 2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

- Yeni Gümrük Tarifesinde mallar; tarımsal girdiler ve hammaddeler, ara ürünler ve sermaye malları ve tüketim malları şeklinde gruplandırılarak tarifelendirilmiştir.

- Angola'ya giren ürünler için ithalat vergileri ve diğer ücretler, ürünün CIF (maliyet, sigorta ve navlun) değeri üzerinden hesaplanır ve şunları içerir:

İthalat Vergisi: %2 ila %50 arasında değişmektedir.

Katma Değer Vergisi: %14

Genel Gümrük Ücreti: %2

Aracılık (Gümrükçü) Komisyonu: ortalama %0,5 ila 2

Liman Ücretleri: 20' konteyner için 90 ABD Doları ve 40' konteyner için 153 ABD Doları

20' konteyner başına 278 ABD Doları ve 40' konteyner başına 473 ABD Doları karşılığı

Terminal Elleçleme Ücreti

Damga Vergisi: %1

Dış Ticaret Politikası ve Uygulamaları

Angola'da Ekonominin Petrole Bağımlılığını Azaltmaya Dönük Politikalar İzlenmektedir.

-Angola'nın dış ticaret politikası son dönemde ekonominin petrol bağımlılığını azaltma ve yerli üretimi teşvik etme hedefi üzerine şekillenmektedir.

-Hükümet, ithalata bağımlılığı azaltmak amacıyla belirli ürün gruplarında yerli üretimi destekleyici düzenlemeler uygulamaktadır.

-İhracat gelirlerinin büyük bölümü ham petrol ve LNG'den oluşmaktadır; bu durum dış ticaret yapısında yüksek ürün yoğunlaşmasına yol açmaktadır.

-Ekonomik çeşitlendirme programları kapsamında tarım, balıkçılık, madencilik ve hafif sanayi sektörlerinin ihracattaki payının artırılması hedeflenmektedir.

-Bölgesel entegrasyon politikaları çerçevesinde Angola, Afrika kıtasındaki ticaret iş birliklerine önem vermektedir.

Dış Ticaret Politikası ve Uygulamaları

Angola'da Son Dönemde İthal İkameci Politikalar İzlenmeye Çalışılmaktadır.

-Ekonomide petrole bağımlılığı azaltma hedefi doğrultusunda Angola özellikle son yıllarda ülkede ithal ikamesini güçlendirici ve yerli üretimi teşvik edici bazı tedbirler almaktadır. PRODESI (Programa de Apoio à Produção, Diversificação das Exportações e Substituição das Importações) olarak adlandırılan program, **Üretim, İhracat Çeşitlendirme ve İthalatın İkamesini Destekleme Programı**'dır. Program ilk olarak 2018 yılında başlatılmıştır.

-23 Ocak 2023 tarihinde yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararıyla buğday unu, mısır unu, cam ambalaj, tuz, şeker, su, yumurta, makarna, çimento, fasulye, soğan gibi ürünlerin de arasında olduğu 54 adet ürünün ithalatı iki kurala bağlanarak zorlaştırılmıştır.

-Buna göre ithal edilmek istenen ürünün Angola'da yeterli üretiminin olmadığı belgelenmesi ve ithalatçının bir firma ile sözleşme imzaladığını gösteren belgenin ibrazı gerekmektedir. Ayrıca ürünlere ek vergi konularak da ithalatı zorlaştırıcı bir tutum izlenmektedir.

-Son olarak Angola Ticaret Bakanlığı'nın 30.05.2025 tarihli kararı ile yemeklik yağ, uniformalar, kırtasiye ürünleri, alçı plakalar ve hastane sarf malzemelerinin ithalatı da kısıtlanmıştır.

-Angola hükümetinin izlediği bu ithal ikameci politika, son dönemde özellikle gıda ve tarım ürünleri ihracatımızı ciddi anlamda olumsuz etkilemektedir.

Dış Ticaret Politikası ve Uygulamaları

Angola'da İthalatı Kısıtlanan-Zorlaştırılan Ürünler

Kurutulmuş sığır eti, Fasulye, Mısır unu, makarna, Soya yağı, Palm yağı, Ayçiçek yağı, Yer fıstığı yağı, Sabun, Sofra tuzu, Yumurta, Çeşitli sebzeler, Baklagiller, Meyveler, Lambula, Kamış, Bal, Meyve suları, Alkolsüz içecekler, İnşaat çeliği, Çimento, Klinker, Çimento tutkalı, Harçlar, Sıvalar, Alçı, Temperli cam, Lamine, İnşaat boyası, Elektrik telleri, Kablolar ve diğer iletkenler, Bakır teller,

Demir veya alaşımsız çelikten ürünler gibi inşaat malzemeleri, Peçete, Tuvalet kağıdı, Mutfak kağıdı rulosu, Çocuk bezi, Hijyenik ped, Deterjan ve çamaşır suyu, Okul defterleri, Yaylı ve köpüklü yataklar, Gazlı bez veya kompresler, Bandajlar, Kepler, Galoşlar, Maskeler, Ziyaretçi önlükleri, Ameliyat önlükleri, Yapıştırıcılar, Masa örtüleri, Ameliyat örtüleri, Askeri ve polis üniforması ve teçhizatı, Askeri bot ve ayakkabılar.

Dış Ticaret Politikası ve Uygulamaları

Angola'da Son Dönemde izlenen ithal ikameci Politikalar ihracatımızda Düşüşe Yol Açmıştır.

Bu düşüşten en çok etkilenen ihraç ürünlerimiz buğday ve mısır unu ile makarna olmuştur.

GTİP	Ürün	2022	2023	2024	2025
	ARA TOPLAM	71.694.383	23.710.575	4.307.338	2.853.644
110100	Buğday Unu veya Mahlut Unu	38.365.946	14.796.244	559.363	1.337.011
110311	Buğdayın Kabaca Öğütülmesinden Elde Edilen Küçük Parçalar ve Kaba Unlar	17.245.502	3.840.888	0	0
190219	Makarna; Pişirilmemiş, Yumurta İçermeyen	8.332.433	752.379	2.310.055	788.256
110313	Mısırın Kabaca Öğütülmesinden Elde Edilen Küçük Parçalar ve Kaba Unlar	3.516.886	2.866.239	810.764	648.976
680911	Alçı ve Alçı Esaslı Bileşiklerden Levha, Plaka, Pano, Karo, vb (Tezyin Edilmemiş); Yüzü Sadece Kağıt	2.660.357	749.723	127.463	875
110220	Mısır Unu	1.573.259	705.102	499.693	78.526

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Pazara Giriş

-Angola, Sahra Altı Afrika'nın en büyük petrol üreticilerinden biri olup ekonomik yapısı büyük ölçüde enerji gelirlerine dayanmaktadır.

-Petrol gelirleri sayesinde kamu yatırımları ve altyapı projeleri dönemsel olarak hız kazanmaktadır.

-Angola pazarı, yüksek ithalat bağımlılığı, genç nüfus yapısı ve hızla şehirleşen tüketici kitlesi nedeniyle fırsatlar sunarken; dağıtım altyapısı, döviz erişimi ve bürokrasi gibi alanlarda dikkatli planlama gerektiren bir pazardır.

-Nüfusun genç ve hızlı artan yapısı, ülkede tüketim malları ve temel ihtiyaç ürünlerinde sürekli talep oluşturmaktadır.

-Yerli üretim kapasitesinin sınırlı olması nedeniyle Angola birçok sektörde ithalata bağımlı bir pazardır.

-Döviz erişimi zaman zaman likidite baskısına bağlı olarak değişkenlik gösterebilmektedir.

-Ülkenin resmi dili olan Portekizce pazarda kritik önemdedir. Ürün etiketleri, kataloglar ve satış sonrası belgelerin Portekizce hazırlanması gereklidir.

-Tüketicilerin önemli bölümü "uygun fiyat/ dayanıklılık" dengesine önem verir.

-Nüfus çok gençtir ve şehirleşme artmaktadır. Özellikle Luanda başta olmak üzere büyük şehirlerde modern perakende ve alışveriş merkezi kültürü yaygınlaşmaktadır.

-Elektrik kesintileri ve lojistik sorunlar nedeniyle dayanıklı ve bakım ihtiyacı düşük ürünler daha avantajlıdır.

-Çin ürünleri pazarda yaygındır; ancak orta ve üst gelir grubunda daha kaliteli alternatiflere yönelik talep artmaktadır.

Pazara Giriş

Angola'da Doğrudan Yatırımların Artırılmasına Yönelik Çaba Gösterilmektedir.

-Angola son yıllarda petrole bağımlı olan ekonomisini çeşitlendirmeye, bu doğrultuda enerji dışı sektörlerle de doğrudan yatırımcı çekmeye çalışmaktadır.

-Ülkeye yönelik doğrudan yatırımların büyük bölümü de petrol sektörüne yöneliktir. Bu kapsamda ABD, Fransa, İngiltere ve İtalya gibi ülkelerin büyük enerji şirketlerinin ülkede yatırımları bulunmaktadır. Toplam doğrudan yatırımların yaklaşık %75'i petrol ve doğalgaz sektörüne yönelik gerçekleşmiştir. Bunların haricindeki sektörlerde ise Çin, Portekiz, Brezilya, Hindistan ve BAE'nin yatırımları ağırlık kazanmaktadır.

-Angola hükümeti petrol dışı sektörlerle de yatırım çekmeye çalışmakla birlikte ülkede bürokrasinin yavaşlığı ve iş yapmanın zorluğu yatırımcıları ürkütmektedir.

-Dünya Bankası tarafından en son 2020 yılında açıklanan Dünya İş Yapma Kolaylığı Endeksinde Angola 190 ülke arasında 177'inci sırada yer almıştır.

-Angola hükümeti, iş ortamını kolaylaştırmak ve prosedürleri azaltmak için bir dizi önlemler alsa da pek çok alanda hala yeterli gelişmeyi kaydedememiştir.

Pazara Giriş

Yerel Ortaklık ve Temsil

- Güvenilir bir yerel distribütör veya iş ortağı ile çalışmak pazara giriş sürecini hızlandırır.
- Kamu projelerinde yerel bağlantılar ve saha bilgisi büyük avantaj sağlar.

Finansal Planlama ve Risk Yönetimi

- Ödeme vadeleri ve döviz transfer süreçleri dikkatle planlanmalıdır.
- Akreditif (LC) ve teminatlı ödeme yöntemleri tercih edilmelidir.
- Kamu projelerinde ödeme takvimi detaylı analiz edilmelidir.

Uzun Vadeli Yaklaşım

- Angola pazarı kısa vadeli değil, ilişki temelli ve sabır gerektiren bir pazardır.
- Sık ziyaretler, yerinde temas ve güven inşası ticari başarının anahtarıdır.

Rekabet Yapısının Analizi

- Pazarda özellikle Çin, Portekiz, Brezilya ve Hindistan menşeli firmalar aktiftir.
- Fiyat rekabetinin yanında kalite, teknik destek ve satış sonrası hizmet fark yaratmaktadır.

Lojistik ve Tedarik Zinciri

- Liman süreçleri ve gümrük işlemleri zaman alabilmektedir.
- Sevkiyat planlaması ve stok yönetimi dikkatli yapılmalıdır.

Mevzuat ve Sertifikasyon

- Ürünlerin yerel standartlara uygunluğu önceden kontrol edilmelidir.
- İthalat lisansları ve teknik belgeler eksiksiz hazırlanmalıdır.

Pazara Giriş

Para Kullanımı

-Angola'da işletmeler döviz erişim konusunda çoğu zaman zorluklarla karşılaşmaktadır. Diğer taraftan Angola'da resmi döviz kuru piyasasının yanında bir de serbest döviz piyasası bulunmakta olup iki piyasa arasındaki makas farkı %20 civarındadır. Buna rağmen serbest piyasada döviz bozdurmak gerçek kişiler ve şirketler için daha pratik bir yol olarak tercih edilmektedir. Hali hazırda serbest piyasada ABD Doları ve Euro rahatlıkla bozdurulabilmektedir.

-Angola'da son dönemde kredi kartı kullanımı artmakla birlikte yine de sınırlı sayıda işletmelerde işlem yapılması mümkün olabilmektedir. Kartlı işlemlerde genellikle yalnızca Angola bankalarınca verilen "Multicaixa" isimli ATM kartları kabul edilmektedir. Çek kullanımı da bankacılık sektörünün yetersizliği nedeniyle çok tercih edilmemektedir.

Vize Uygulamaları ve Uçuşlar

-Angola, 29 Eylül 2023 tarihinde aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 98 ülke için tek taraflı olarak vizeleri kaldırmıştır. Karara göre yararlanıcı ülkelerin vatandaşları, turist vizesi muafiyetinden giriş başına 30 günü aşmamak kaydıyla yılda 90 güne kadar faydalanabilirler.

-Diğer taraftan 2021 yılında Türkiye ile Angola arasında imzalanan anlaşma ile resmi pasaportlar (diplomatik, hizmet ve yeşil) da vizeden muaf olup, böylelikle tüm pasaport sahibi vatandaşlarımızın vize gereksiz Angola'ya seyahatleri mümkün bulunmaktadır.

-Türk Hava Yolları Mayıs ayı itibarıyla Angola'ya direk uçuş seferlerini durdurmuştur. Ülkeye Emirates, Qatar Airways, Air France, Lufthansa, Tap Air, Etiyopya Havayolları, Fas Havayolları ve TAAG Airlines'ın uçuşları bulunmaktadır.

Sonuç ve Değerlendirmeler

- Angola ekonomisi halen petrol odaklıdır.

Bu yapı dış ticaret performansını ve kamu gelirlerini petrol fiyatlarındaki değişimlere doğrudan bağlamaktadır.

- Petrol fiyatlarındaki yükseliş kısa vadede gelirleri artırırken, uzun vadeli sürdürülebilir büyüme için risk oluşturur.

Yüksek fiyat dalgalanmaları hem cari açıktan hem de iç piyasadaki enerji maliyetlerinden kaynaklanan yeni zorluklara yol açabilir.

- Ekonomik çeşitlendirme kritik önemdedir.

Tarım, sanayi ve hizmet sektörlerinde gelecek odaklı yatırımların artırılması, dış ticaretin petrol dışı ürünlerle güçlendirilmesi Angola'nın orta ve uzun vadeli istikrarı için anahtar faktördür.

- Mali disiplin ve dış ticaret stratejileri gereklidir.

Petrol gelirleri geçici rahatlama sağlasa da, kamu borç yönetimi ve dış ticaret dengesinin korunması sürdürülebilir kalkınma için şarttır.

Sonuç ve Değerlendirmeler

- Angola'nın son dönemde yürüttüęü ithal ikameci politika yerinde üretimi desteklemektedir.

Bu nedenle firmalarımız, ülkede montaj tesisi kurma ya da yarı mamul gönderip nihai üretim yapma gibi alternatifleri değerlendirerek hem vergi avantajından hem de Angola devletinin sunduğu devlet desteklerinden yararlanabilirler.

- Angola'da güçlü ve güvenilir bir yerel ortak seçerek hareket edilebilir.

Finansal yeterliliği olan, devlet kurumlarıyla ve bankalarla iyi ilişkileri bulunan, pazarı iyi tanıyan ve sektörel tecrübeye sahip bir yerel firmayla distribütörlük veya ortaklık yapılabilir.

- Ülkede süregelen döviz darboęazından etkilenmemek için ödeme riskinin iyi yönetilmesi gerekir.

İhracatta akreditif kullanımının tercih edilmesi, vadeli satışlardan kaçınılması önemlidir.

- Ülkede bürokrasinin yavaşlığı ve yolsuzlukların yaygınlığı gerçeklerini göz ardı etmeden Angola'ya yönelik planlama yapılmalıdır.

Sonuç ve Değerlendirmeler

Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Tehditler, Fırsatlar

GÜÇLÜ YÖNLER

- Son yıllarda artan diplomatik ilişkiler ve üst düzey ziyaretler
- Türk firmalarının Afrika'da artan görünürlüğü
- Türk ürünlerinin dayanıklılık ve kalite algısı
- Türk Hava Yolları seferleri

ZAYIF YÖNLER

- Kalifiye işgücü ve altyapı eksiklikleri
- Coğrafi uzaklık ve lojistik maliyetleri
- Portekizce bilen insan kaynağı eksikliği
- Finansman, tahsilat ve kur riskleri

TEHDİTLER

- Yakın zamanda diğer bazı Afrika ülkelerinde yaşanan siyasi istikrarsızlıkların ülkeye sıçraması ihtimali
- Bankacılık sistemindeki sorunlar nedeniyle ülkedeki döviz sıkıntısı
- Çin, Portekiz, Güney Afrika ve Brezilya gibi ülkelerle yoğun rekabet
- Ülkede son dönemde izlenen ithal ikameci politikalar

FIRSATLAR

- Petrol harici diğer sektörlerde üretim düzeyinin yetersizliği nedeniyle ithalat ihtiyacının sürmesi
- Tarım, turizm, balıkçılık, tekstil başta olmak üzere pek çok sektörde dış yatırımlara açık olması
- Altyapı, konut, su ve elektrik yatırımlarına devam edilmesi
- Türk dizileri aracılığıyla oluşan güçlü Türkiye imajı

Teşekkürler.